



April 2013

Yom Hasho'a limmud at TBI- personal and collective memory

The first will be about the holocaust. I would speak about the narrative of the holocaust in Israel- how it changed through the years, as part of the narrative of "The Sabra"; how it manifested in the educational curriculum of schools and in the memorial ceremonies; The Eichman trial and more.

Yom Hashoah and Yom Ha'atzmaut are the most recent additions to the Jewish calendar, but it's still not clear what form their observance will take in Jewish ritual, either in Israel or in the Diaspora. These sessions will look at how the two events are becoming part of Israel's collective memory, which impacts on the nature of their observance. Lior will first speak about the narrative of the holocaust in Israel- how it has changed through the years, as part of the story of "the Sabra", the native-born Israeli; how it manifested in the educational curriculum of schools and in the memorial ceremonies; the Eichman trial and more.

The **Warsaw Ghetto Uprising** (Yiddish: אויפֿשטאַנד אין וואַרשעווער געטאָ; Polish: *powstanie w getcie warszawskim*; German: *Aufstand im Warschauer Ghetto*) was the 1943 act of Jewish resistance that arose within the Warsaw Ghetto in German-occupied Poland during World War II, and which opposed Nazi Germany's final effort to transport the remaining Ghetto population to Treblinka extermination camp. The most significant portion of the rebellion took place from 19 April, and ended when the poorly armed and supplied resistance was crushed by the Germans, who officially finished their operation to liquidate the Ghetto on 16 May. It was the largest single revolt by the Jews during World War II.^[1]

Kristallnacht (German pronunciation: [kʁɪstˈtalˌnaxt]), **Crystal Night**; also referred to as the **Night of Broken Glass**, or *Reichskristallnacht* [ˌʁaɪçs.kʁɪstˈtalˌnaxt], **Pogromnacht** ([help](#)·[info](#)) [poˈɡʁoːmˌnaxt], and **Novemberpogrome** ([help](#)·[info](#)) [noˈvɛmbɐ.poˈɡʁoːmə], was a pogrom (a series of coordinated attacks) against Jews throughout Nazi Germany and parts of Austria on 9–10 November 1938, carried out by SA paramilitary and civilians. German authorities looked on without intervening.^[1] The attacks left the streets covered with broken glass from the windows of Jewish-owned stores, buildings, and synagogues.^[2]

World War II (WWII or WW2), also known as the **Second World War**, was a global war that lasted from 1939 to 1945. It involved the vast majority of the world's nations—including all of the great powers—eventually forming two opposing military alliances: the Allies and the Axis. It was the most widespread war in history, with more than 100 million people serving in military units. In a state of "total war", the major participants placed their entire economic, industrial, and scientific capabilities at the service of the war effort, erasing the distinction between civilian and military resources. Marked by mass deaths of civilians, including the Holocaust and the only use of nuclear weapons in warfare, it resulted in 50 million to over 75 million fatalities. These deaths make World War II by far the deadliest conflict in human history.^[1] The war in Europe ended with the capture of Berlin by Soviet and Polish troops and the subsequent German unconditional surrender on 8 May 1945. Following the Potsdam Declaration by the Allies on 26 July 1945, the United States dropped

"...VeNetzer misharshav yifre...

...and a branch shall grow out of its roots..." Isaiah 11:2

306 Hawthorn Rd., Caulfield South 3162
Ph 952 70019
Fax: 850 89625
ABN; 30 622 007 940



Email: shaliachvic@netzer.org.au
Website: www.netzer.org.au
Mobile: 0412 394 373



atomic bombs on the Japanese cities of [Hiroshima](#) on 6 August, and [Nagasaki](#) on 9 August. With [an invasion of the Japanese archipelago](#) imminent, and the [Soviet Union having declared war on Japan](#) by [invading Manchuria](#), [Japan surrendered](#) on 15 August 1945, ending the war in Asia and cementing the total victory of the Allies over the Axis.

Auschwitz concentration camp (**German:** *Konzentrationslager Auschwitz* [ˈaʊʃvɪts] (listen[ⓘ])) was a network of [concentration](#) and [extermination camps](#) built and operated by the [Third Reich](#) in [Polish areas annexed by Nazi Germany](#) during World War II. It was the largest of the Nazi concentration camps, consisting of Auschwitz I (the *Stammlager* or base camp); Auschwitz II–Birkenau (the *Vernichtungslager* or [extermination camp](#)); [Auschwitz III–Monowitz](#), also known as Buna–Monowitz (a labor camp); and 45 satellite camps.^[1] On January 27, 1945, Auschwitz was liberated by [Soviet troops](#), a day commemorated around the world as [International Holocaust Remembrance Day](#).

Tenth of Tevet (**Hebrew:** עשרה בטבת, *Asarah BeTevet*), the tenth day of the [Hebrew month](#) of [Tevet](#), is a [fast day](#) in [Judaism](#). It is a "low fast" observed from sunrise to sunset. The fast commemorates the [siege of Jerusalem](#) by [Nebuchadnezzar II](#) of [Babylonia](#)—an event that began on that date and ultimately culminated in the destruction of [Solomon's Temple](#) (the First Temple) and the conquest of the Kingdom of [Judah](#) (nowadays: southern Israel). The day has no relationship to [Hanukkah](#), but it happens to follow that festival by a week. Whether the 10th of Tevet falls 7 or 8 days after Hanukkah depends on whether the preceding Hebrew month of [Kislev](#) has 29 or 30 days in the relevant year.

Country	Date	Name	Notes
United Nations	27 January	International Holocaust Remembrance Day	It was designated by the United Nations General Assembly Resolution 60/7 on 1 November 2005 during the 42nd plenary session ^[1] .
Israel (and many Jewish communities in other countries)	27 Nisan (April/May)	<i>Yom HaShoah</i> (Holocaust Day), or <i>Yom HaZikaron laShoah ve-laGvura</i> (the Holocaust and Heroism Remembrance Day)	Both an Israeli day of remembrance and a day of remembrance observed by many Jewish communities in the United States and elsewhere in the world. The date relates both to the Warsaw Ghetto Uprising which began 13 days earlier, and to the Israeli Independence Day which is eight days later.
European Union	27 January	International Holocaust Remembrance Day	Since 2005
Bulgaria	March 10		The day of the revocation of the plan to expel the country's Jewish population. ^[1]
Czech Republic	27 January	<i>Den památky obeti holocaustu a předchazení zločinu proti lidskosti</i> (Memorial Day for the Victims of the Holocaust and Prevention of Crimes against Humanity)	
France	16 July	<i>Anniversaire de la rafle du Vélodrome d'hiver</i> (Anniversary of the Vel' d'Hiv Roundup)	Remembrance marking the mass arrest of 13,152 Jews in Paris on this date in 1942 and their extermination at Auschwitz .
Germany	27 January	<i>Tag des Gedenkens an die Opfer des Nationalsozialismus</i> (Memorial Day for the Victims of National Socialism)	

"...VeNetzer misharshav yifre...

...and a branch shall grow out of its roots..."

Isaiah 11:2

306 Hawthorn Rd., Caulfield South 3162

Ph 952 70019

Fax: 850 89625

ABN; 30 622 007 940



Email: shaliachvic@netzer.org.au

Website: www.netzer.org.au

Mobile: 0412 394 373



Greece	27 January	Ethniki Imera Mnimis Olokaytomatos (National Holocaust Memorial Day)	since 2004 [2]
Italy	27 January	Giorno della Memoria (Memorial Day)	
Netherlands	4 May	Nationale Herdenkingsdag (National Memorial Day)	
Poland	19 April	Holocaust Remembrance Day	Anniversary of Warsaw Ghetto Uprising
Romania	9 October	Ziua Națională de Comemorare a Holocaustului (National Day of Commemorating the Holocaust)	
Serbia	22 April	Dan sećanja na žrtve holokausta (Holocaust Remembrance Day)	
United Kingdom	27 January	Holocaust Memorial Day	
United States	8 May	Days of Remembrance of the Victims of the Holocaust	Proposed by Steven Spielberg , film director of Schindler's List , a story of a Nazi party member who saved 1,100 Jews from extermination. Not a federal holiday, but in 2005 the United States had a "moment of silence" on the 60th anniversary of the surrender of Nazi Germany . The world became more aware of the Holocaust when Allied troops liberated those held in Nazi concentration camps.
United States	8-day period, from the Sunday before Yom Hashoah to the Sunday after Yom Hashoah	Days of Remembrance of the Victims of the Holocaust (DRVH)	Established by Congress as the period for remembrance programs and ceremonies, with the participation of States, Cities, and military ships and stations. The annual National Civic Commemoration is held in the Capitol Rotunda. The US Holocaust Memorial Museum provides support materials linked to an annual theme. The Department of Defense produced a resource guide for military programs.
Manitoba, Canada	27 Nisan (April/May)	The Canadian province of Manitoba enacted legislation to recognize Holocaust Memorial Day in 2000.[3]	

שיר הפרטיזנים היהודים

מילים: הירש גליק
תרגום/נוסח עברי: אברהם שלונסקי
לחן: דמיטרי פוקראס, דניאיל פוקראס
שנת כתיבה: יידיש: 1943 עברית: 1945
שנת הלחנה: 1937

אַל נָא תֵאמַר: הִנֵּה דַרְכֵי הָאֲחֻרָנָה,
אֶת אֹר הַיּוֹם הַסִּתִּירוּ שְׁמֵי הָעֲנָנָה.
זֶה יוֹם נִכְסְפָנוּ לוֹ עוֹד יַעַל וַיְבוֹא,
וּמִצְעָדְנוּ עוֹד יִרְעִים: אֲנַחְנוּ פֹה!

מֵאֲרֶץ הַתִּמְרָה עַד יִרְכְּתֵי כְּפֹרִים
אֲנַחְנוּ פֹה בְּמִכְאוּבוֹת וַיְשׁוּרִים
וּבְאֶשֶׁר טַפַּת דָּמְנוּ שָׁם נִגְרָה
הֲלֹא יָנוּב עוֹד עַז רֹחַנוּ בְּגִבּוֹרָה.

"...VeNetzer misharshav yifre..."

"...and a branch shall grow out of its roots..." Isaiah 11:2

306 Hawthorn Rd., Caulfield South 3162
Ph 952 70019
Fax: 850 89625
ABN; 30 622 007 940



Email: shaliachvic@netzer.org.au
Website: www.netzer.org.au
Mobile: 0412 394 373



עמוד השחר על יומנו אור זהל.
עם הצורך יחלף תמולנו כמו צל.
אך אם חלילה יאחר לבוא האור
כמו סיקמה יהא השיר מדור לדור.

בכתב הדם והעופרת הוא נכתב;
הוא לא שירת צפור הדרור והמרחב,
כי בין קירות נופלים שרוהו כל העם,
יחדיו שרוהו ונאגאנים בנדם.

על כן אל נא תאמר: דרך האחרונה
את אור היום הסתירו שמי העננה.
זה יום נכספנו לו עוד יצל ויבוא,
ומצעדנו עוד ירעים: אנחנו פה!

זאג ניט קיין מאָל אז דו גייסט דעם לעצטן וועג

זאג ניט קיין מאָל אז דו גייסט דעם לעצטן וועג,
ווען הימלען בלייענע פֿארשטעלן בלויע טעג;
קומען וועט נאך אונדזער אויסגעבענקטע שעה,
ס'וועט א פויק טאָן אונדזער טראַט – מיר זיינען דאָ!

פֿון גרינעם פֿאַלמען-לאַנד ביז ווייטן לאַנד פֿון שניי,
מיר קומען אָן מיט אונדזער פֿיין, מיט אונדזער וויי,
און וווּ געפֿאַלן ס'איז אַ שפּראַך פֿון אונדזער בלוט,
שפּראַצן וועט דאָרט אונדזער גבורה אונדזער מוט.

ס'וועט די מאַרגן-זון באַגילדן אונדז דעם היינט,
און דער נעכטן וועט פֿאַרשווינדן מיטן פֿיינט,
נאָר אויב פֿאַרזאַמען וועט די זון און דער קאַיאָר-
ווי אַ פֿאַראַל זאָל גיין דאָס ליד פֿון דור צו דור.

דאָס ליד געשריבן איז מיט בלוט און ניט מיט בליי,
ס'איז ניט קיין לידל פֿון אַ פֿויגל אויף דער פֿרײַ,
דאָס האָט אַ פֿאַלק צווישן פֿאַלנדיקע ווענט
דאָס ליד געזונגען מיט נאַגאַנעס אין די הענט.

זאג ניט קיין מאָל אז דו גייסט דעם לעצטן וועג,
ווען הימלען בלייענע פֿארשטעלן בלויע טעג;
קומען וועט נאך אונדזער אויסגעבענקטע שעה,
ס'וועט א פויק טאָן אונדזער טראַט – מיר זיינען דאָ!



Yom Hazkiaron limmud at TBI- Memory and bravery through Israeli songs

The second session is a day before Yom Hazikaron and two days before Yom Ha'atzma'ut. I would like to bring memory and bravery through Israeli songs. I will bring songs (lyrics and music) and discuss how does Israel and the Israeli portray through Israeli songs. Lior will use the session to explore memory and bravery through Israeli songs. She will bring songs (lyrics and music) to the group and discuss how the Israelis portray the establishment of the State through Israeli songs.

Section I- what do we remember?

- Write a personal memory you will never forget
- Write a historical event you think you will never forget
- Sharing

Section II- how do we remember?

- What do we do to remember things?
- How do we avoid forgetting things?
- What do we think of when we try to remember?
- Can we control our thoughts?

Short AV clip- listening to a siren in Israel

Section III- examining Israeli songs

- Reviewing a few texts and examining them- themes, who was it written for, when etc.
- Song list:
 - The silver salver/ Alterman- התכתבות כ"ט בנובמבר. פורסם סמוך להכרזת כ"ט בנובמבר. התכתבות עם כתביו של הרצל בנוגע למדינה ציונית.
 - Hareut/ Chaim Guri- בשלהי מלחמת העצמאות. ההקרבה למען המולדת, דאגת הפרט לכלל, תחושת הקולקטיב, אובדן אישי?
 - Achi hatzair Yehuda/ Ehud manor. שיר זעקה של משפחות הנופלים. מנסה לנהל דיאלוג עם האח המת.
 - Balada lachovesh/ Dan Almagor- זוכה בפסטיבל הזמר העברי בשנת 69. הלל כמעט פולחני להקרבה ומוות. משפחות שכולות ביקשו שלא להשמיעו ברדיו.
 - Shmor al haolam/ David D'or- והיה שיר עידוד וברכה, אך עם השנים הפך לשיר אבל. שנת 93.
 - Hu lo yada et shma/ Chaim Guri- מדבר על האובדן והשכול של חברים ורעים במלחמת העצמאות, באמצעות עלילת אהבה בין חייל ואחות במהלך המלחמה, הנפסקת עם מותו של החייל לאחר פציעה בקרב.
 - Ma avarech/ Rachel Shapira- חברה **קיבוץ שפיים**, כתבה את השיר לאחר **מלחמת ששת הימים** לזכרו של בן כיתתה בקיבוץ, אלדד (דדי) קרוק, שנפל באותה מלחמה בקרב בשכונת **שועפאט בירושלים** והוא בן 22. השיר התפרסם בחוברת זיכרון לקרוק שיצאה בקיבוץ. רוזנבלום קרא את השיר באקראי במהלך שהותו בבית ההארכה של הקיבוץ.
 - Yoram/ Eli Mohar- חבר לנשק של עלי מוהר, אשר נפגע בשנת 69 בהתקלות בחוליה מצרית בתעלת סואץ ונהרג. השיר נכתב 17 שנה לאחר מותו, כדיבור אל יורם החי. מדבר על שיכחה, הזמן שמקל את הכאב.
 - Hachita tzomachat shuv/ Dorit Tzameret-

"...VeNetzer misharshav yifre..." *...and a branch shall grow out of its roots..."* Isaiah 11:2

306 Hawthorn Rd., Caulfield South 3162
 Ph 952 70019
 Fax: 850 89625
 ABN; 30 622 007 940



Email: shaliachvic@netzer.org.au
Website: www.netzer.org.au
Mobile: 0412 394 373



- **הקטטה צומחת שוב** הוא [שיר אבל וזיכרון](#) שנכתב על ידי דורית צמרת, חברת [קיבוץ בית השיטה](#), בעקבות ההלם והאבל הכבד שאחז את קיבוץ בית השיטה עם נפילתם של 11 מבניו ב**מלחמת יום כיפור** (מספר עצום, ביחס לאוכלוסיית הקיבוץ). שיר זה הוא אחד השירים המזוהים ביותר עם שירי [יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל](#).
- השיר הולחן על ידי חבר קיבוץ [שער הגולן חיים ברקני](#), ומילותיו עובדו והותאמו אל הלחן.
- השיר מתאר את נוף [עמק חרוז](#) בו שוכן הקיבוץ, הכולל עצי [חרוב](#), [זית](#) ואת מראה [הגלבוע](#), ותמה כביכול על אדישותו של הנוף היפה ("ואל ערבו העמק נאסף / ביופי שעוד לא היה כמוהו"), אל [שכול](#), האובדן וכאב חסרונם של הנעדרים ("אתם אינכם ולא תוכלו לשוב... / אך החיטה צומחת שוב"). השיר מתאר את הנוף המקומי הנשקף מחלון ביתה של המחברת, אך מאידך הוא גם כלל-ישראלי ונוגע בדימויי [תנ"ך](#), וכן גם מאזכר דימויים אוניברסליים ("ועל הדשא ילד וכלבו / מואר החדר ויורדים לילות"), יחד עם תחושת התימהון והכאב שאין לו תקנה. השיר מבטא גם תקווה לעתיד - ומתאר את המשכיות העולם עם כל הטוב שבו, חרף האובדן.
 - Lu yehi/ Naomi Shmer
 - **לו יהי** הוא שיר שכתבה והלחינה [נעמי שמר](#) ב**מלחמת יום הכיפורים**, ונעשה מאז לאחד מסמלי המלחמה.
 - בטרם המלחמה, החליטה נעמי שמר לכתוב מילים עבריות לשירים של [הביטלס "Let It Be"](#). לדבריה, לא אהבה את תרגום שם השיר ל"שיהיה", וחשבה שיש לתת לו את השם "לו יהי". עם פרוץ הקרבות, כתבה את המילים המבטאות [תקווה](#) לסיום מהיר של המלחמה ולשלומם של [חיילי צה"ל](#) ("זה סוף הקיץ, סוף הדרך, תן להם לשוב הלום / כל שנבקש - לו יהי"). אף כי [פול מקרטני](#) עצמו, פירש את מילות השיר בצורה שונה מהבנתה של נעמי שמר והסביר כי "Let it Be" הוא "אל תדאג - הנח לדברים להיות כפי שהם"^[1].
 - כשהשמיעה שמר את השיר לזמרת [חנה אלברשטיין](#) על מנת שתבצעו, טען [מרדכי הורוביץ](#), בן זוגה של שמר, שחזר משירות [מילואים](#), כי יש להתאים לשיר זה מנגינה מקורית, במקום הלחן של "Let It Be", ואמר לה: "אני לא אתן לך לבזוז את השיר על מנגינה של זרים, זו מלחמה יהודית ותכתבי לה מנגינה יהודית". שמר שינתה את הלחן כך שיתאים למילים העבריות. בערב חג [הסוכות 1973](#), ביצעה אותו שמר בתוכנית מיוחדת של [הטלוויזיה הישראלית](#) "מפגש אומנים", וזמן קצר לאחר מכן הקליטה אותו יחד עם שלישיית [הגשש החיזור](#). אלברשטיין, שמר ו"הגששים" שרו אותו בפני החיילים הלוחמים, והוא הפך לשיר המבטא את הכאב והתקווה שקיננו בהם בעת המלחמה. השיר בביצוע אלברשטיין נכלל באלבומה "לו יהי" מ-[1973](#), והביצוע של שמר ו"הגששים" נכלל באלבום "הגשש החיזור בשירי נעמי שמר" מ-[1979](#).
 - Choref 73/ Shmuel Hasfari-
 - **חורף '73** הוא שיר שנכתב בידי [שמואל הספרי](#), הולחן על ידי [אורי וידיסלבסקי](#) ובוצע לראשונה בידי [להקת חינוך מיוחד](#) ב-[1994](#). השיר מדבר על הילדים שנולדו אחרי ובעקבות [מלחמת יום הכיפורים](#), כשהם כבר גדולים, התגייסו לצבא ולובשים מדים; למרות שהבטיחו להם את [יונת השלום](#) כשנולדו, הם עדיין נלחמים, אך מבקשים לחדש את ההבטחה מהוריהם.
 - השיר בוצע לראשונה על ידי הלהקה בטלוויזיה בערוץ [הראשון](#), ב**יום העצמאות** של שנת 1994. הוא נבחר למקום הראשון במצעד שירי הלהקות הצבאיות, ולמקום השני במצעד שיר ה-60 של רשות השידור.
 - Bab El Wad/ Chaim Guri- [האספקה לירושלים](#) (המלחין [שמואל פרשקו](#)) נכתב לזכר חבריו שלהמו ונפלו ב**שירות**.

